

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 10.1.2017
COM(2017) 12 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

**Ασφαλέστερη και υγιέστερη εργασία για όλους - Εκσυγχρονισμός της νομοθεσίας και
της πολιτικής της ΕΕ για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία**

{SWD(2017) 9 final}
{SWD(2017) 10 final}

**Περισσότερα
από 1000
θανατηφόρα
ατυχήματα
λιγότερα το 2013
σε σύγκριση με το
2008 στην ΕΕ-28**

Κατά τα τελευταία 25 έτη, η ΕΕ υπήρξε πρωτοπόρος στη θέσπιση υψηλών προδιαγραφών προστασίας των εργαζομένων από κινδύνους για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία, στο έδαφός της, ενώ έχει προωθήσει υψηλά επίπεδα προστασίας και σε τρίτες χώρες. Η πολιτική για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία συμβάλλει στον στόχο της βελτίωσης της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων στην ΕΕ. Σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα διαθέσιμα δεδομένα, το ποσοστό των θανάτων σε εργατικά ατυχήματα μειώθηκε κατά σχεδόν 1/4 σε σύγκριση με την κατάσταση που επικρατούσε το 2008¹, ωστόσο, με

διαφορετικές τάσεις στα επιμέρους κράτη μέλη. Το ποσοστό των εργαζομένων της ΕΕ που ανέφεραν τουλάχιστον ένα πρόβλημα υγείας που προκλήθηκε ή επιδεινώθηκε από την εργασία μειώθηκε κατά σχεδόν 10 %².

Η επένδυση στον τομέα της ασφάλειας και υγείας στην εργασία είναι ιδιαιτέρως εύλογη. Βελτιώνει τη ζωή των ανθρώπων μέσω της πρόληψης των ασθενειών και ατυχημάτων που συνδέονται με την εργασία και επίσης έχει από θετικό αντίκτυπο στις οικονομίες της ΕΕ. Αυτό οδηγεί σε βελτίωση της παραγωγικότητας και των επιδόσεων των επιχειρήσεων. Σε μακροοικονομικό επίπεδο, συμβάλλει στην εθνική ανταγωνιστικότητα³. Διάφορες μελέτες αποδεικνύουν ότι ο εργοδότης θα έχει διπλάσια απόδοση για κάθε ευρώ που δαπανά στην ασφάλεια και υγεία στην εργασία⁴.

Το νομοθετικό πλαίσιο της ΕΕ έχει διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση στρατηγικών ασφάλειας και υγείας στην εργασία, σε εθνικό και εταιρικό επίπεδο. Η λεπτομερής εκ των υστέρων αξιολόγηση του κεκτημένου της ΕΕ, η οποία διενεργείται από την Επιτροπή και ελέγχει τη συνάφεια, την αποδοτικότητα, την αποτελεσματικότητα, τη συνοχή και την προστιθέμενη αξία των εν λόγω στρατηγικών για την ΕΕ, επιβεβαιώνει ότι το πλαίσιο εκπληρώνει τη φιλοδοξία της να προστατεύει επαρκώς τους εργαζόμενους⁵. Η εν λόγω αξιολόγηση REFIT περιλάμβανε την οδηγία-πλαίσιο 89/391/ΕΟΚ και 23 συναφείς οδηγίες.

1 EUR που
δαπανάται =
απόδοση
τουλάχιστον 2 EUR

Το συμπέρασμα της αξιολόγησης ήταν ότι η συνολική δομή του κεκτημένου της ΕΕ για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία, το οποίο συνίσταται σε στοχοπροσηλωμένη οδηγία-πλαίσιο η οποία συμπληρώνεται από ειδικές οδηγίες, είναι γενικά αποτελεσματική και

¹ Eurostat, European Statistics for Accidents at Work (ESAW) (Ευρωπαϊκές Στατιστικές για τα Εργατικά Ατυχήματα) (επιγραμμικός κωδικός δεδομένων hsw_n2_02), ΕΕ-28.

² Eurostat, ενότητες ad hoc «Εργατικά ατυχήματα και προβλήματα υγείας που σχετίζονται με την εργασία» της ενωσιακής έρευνας εργατικού δυναμικού 2007 και 2013. Η εκτίμηση δεν περιλαμβάνει τις Κάτω Χώρες λόγω της μη παροχής των δεδομένων του 2013 και τη Γαλλία λόγω σημαντικών διαφορών στα ερωτηματολόγια της έρευνας μεταξύ 2007 και 2013.

³ http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_protect/---protrav/---safework/documents/publication/wcms_215307.pdf

⁴ *Calculating the international return on prevention for companies: costs and benefits of investments in occupational safety and health*, International Social Security Association· 2013.

⁵ Βλ. SWD (2017)10 - Εκ των υστέρων αξιολόγηση των οδηγιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία (αξιολόγηση REFIT).

κατάλληλη για τον επιδιωκόμενο σκοπό. Ωστόσο, η αξιολόγηση αναφέρθηκε σε συγκεκριμένες διατάξεις επιμέρους οδηγιών που έχουν καταστεί παρωχημένες ή άνευ αντικειμένου και τόνισε την ανάγκη να εξευρεθούν αποτελεσματικοί τρόποι για την αντιμετώπιση των νέων κινδύνων. Ο τρόπος με τον οποίο τα κράτη μέλη έχουν μεταφέρει στο εθνικό τους δίκαιο τις οδηγίες της ΕΕ για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία διαφέρει σημαντικά μεταξύ των κρατών μελών. Ως εκ τούτου, το κόστος συμμόρφωσης διαφέρει και δεν είναι εύκολο να διαχωριστεί από πιο λεπτομερείς εθνικές απαιτήσεις. Ωστόσο, συνολικά, η αξιολόγηση κατέληξε στο σαφές συμπέρασμα ότι η συμμόρφωση με τις οδηγίες για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία είναι πιο δύσκολη για τις ΜΜΕ από ό,τι για τις μεγάλες επιχειρήσεις, ενώ ταυτόχρονα οι δείκτες σοβαρών και θανατηφόρων τραυματισμών είναι υψηλότεροι για τις ΜΜΕ. Επομένως, είναι αναγκαία η θέσπιση ειδικών μέτρων στήριξης για την προσέγγιση των ΜΜΕ και η συνδρομή προς αυτές ώστε να αυξήσουν τη συμμόρφωσή τους με αποδοτικό και αποτελεσματικό τρόπο.

Με βάση την αναλυτική εκ των υστέρων αξιολόγηση, είναι σαφές ότι η ΕΕ πρέπει να συνεχίσει να επενδύει στον τομέα της ασφάλειας και της υγείας στην εργασία, προκειμένου να παραμείνει στην πρωτοπορία και να διασφαλίσει αποτελεσματική προστασία των εργαζομένων, επίσης υπό το πρίσμα της μεταβαλλόμενης φύσης της εργασίας και των νέων κινδύνων. Τα μέτρα για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία θα πρέπει να ωφελήσουν όσο το δυνατόν περισσότερους εργαζομένους, ανεξάρτητα από το είδος της εργασιακής σχέσης που διαθέτουν και ανεξάρτητα από το μέγεθος της επιχείρησης στην οποία εργάζονται. Η συμμόρφωση με τους κανόνες για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία θα πρέπει να είναι διαχειρίσιμη για τις επιχειρήσεις όλων των μεγεθών και να εποπτεύεται αποτελεσματικά στην πράξη. Τα μέτρα πρέπει να είναι προσανατολισμένα στο αποτέλεσμα και όχι στη θεωρία και πρέπει να αξιοποιούνται στο έπακρο τα νέα ψηφιακά εργαλεία για τη διευκόλυνση της εφαρμογής.

Στην έκθεσή του για το 2015 σχετικά με το στρατηγικό πλαίσιο της ΕΕ για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία κατά την περίοδο 2014-2020⁶, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο επέστησε επίσης την προσοχή της Επιτροπής στη σημασία που έχουν η εφαρμογή, η συμμόρφωση και η επιβολή της νομοθεσίας για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία, καθώς και στον αριθμό των αυξανόμενων ή νέων κινδύνων. Επίσης, η έκθεση τόνισε κυρίως την ανάγκη να προστατεύονται όλοι οι εργαζόμενοι, ανεξάρτητα από το μέγεθος του εργοδότη, το είδος της εργασίας ή της σύμβασης.

Έχοντας υπόψη αυτούς τους κοινούς στόχους και στο πλαίσιο της συνολικής στρατηγικής της για σύγχρονα εργασιακά και κοινωνικά συστήματα στην ΕΕ –όπως αντικατοπτρίζεται στην ευρεία διαβούλευση για τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων που εγκαινιάστηκε τον Μάρτιο–, οι ακόλουθες βασικές δράσεις, που αναφέρονται με περισσότερες λεπτομέρειες στο παράρτημα 1, θα δώσουν νέα ώθηση στο στρατηγικό πλαίσιο της ΕΕ για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία⁷:

Κορυφαίες τρεις δράσεις για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία

⁶ Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο: Έκθεση σχετικά με το στρατηγικό πλαίσιο της ΕΕ για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία κατά την περίοδο 2014-2020, [2015/2107(INI)] – 26.10.2015.

⁷ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με το στρατηγικό πλαίσιο της ΕΕ για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία κατά την περίοδο 2014-2020· COM(2014)332 final.

- 1) Ενίσχυση της καταπολέμησης του επαγγελματικού καρκίνου μέσω νομοθετικών προτάσεων που συνοδεύονται από αυξημένη καθοδήγηση και ευαισθητοποίηση·
- 2) Παροχή βοήθειας στις επιχειρήσεις, ιδίως τις πολύ μικρές επιχειρήσεις και τις ΜΜΕ, για συμμόρφωση με τους κανόνες για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία·
- 3) Συνεργασία με τα κράτη μέλη και τους κοινωνικούς εταίρους για την κατάργηση ή την επικαιροποίηση παρωχημένων κανόνων και την επανεστίαση των προσπαθειών στη διασφάλιση καλύτερης και ευρύτερης προστασίας, συμμόρφωσης και επιβολής της νομοθεσίας στην πράξη.

1. ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΚΑΡΚΙΝΟΥ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΧΗΜΙΚΩΝ ΟΥΣΙΩΝ

Εκτιμάται ότι το 2012 στην ΕΕ διαγνώστηκαν για πρώτη φορά με καρκίνο 91 500-150 500 άτομα με προηγούμενη έκθεση σε καρκινογόνες ουσίες κατά την εργασία. Επιπλέον, το 2012 57 700-106 500 θάνατοι από καρκίνο αποδόθηκαν στην έκθεση σε καρκινογόνες ουσίες που συνδέεται με την εργασία· αυτό αναδεικνύει τον καρκίνο στην πρώτη αιτία θανάτων που συνδέονται με την εργασία στην ΕΕ.

Είναι σχεδόν αδύνατο να προσδιοριστεί ποσοτικά η αξία της ανθρώπινης ζωής και η απώλεια ποιότητας ζωής. Οι άμεσες δαπάνες του καρκίνου που συνδέεται με την εργασία όσον αφορά τις απώλειες υγειονομικής περίθαλψης και παραγωγικότητας ανέρχονται τουλάχιστον σε περίπου 4-7 δισ. EUR ετησίως. Οι έμμεσες δαπάνες μπορεί να ανέρχονται σε περίπου 334 (242-440) δισ. EUR ετησίως⁸.

Τα εθνικά μέτρα στον τομέα αυτό διαφέρουν σημαντικά, γεγονός που οδηγεί σε διαφορετικά επίπεδα προστασίας των εργαζομένων σε ολόκληρη την ΕΕ.

Τουλάχιστον
32 ΕΚΑΤ.
εργαζόμενοι
εκτίθενται σε
καρκινογόνους
παράγοντες

Σε επίπεδο ΕΕ, οι ελάχιστες προδιαγραφές για την προστασία των εργαζομένων από την έκθεση σε χημικές ουσίες στην εργασία καθορίζονται μέσω της οδηγίας για τους καρκινογόνους και μεταλλαξιογόνους παράγοντες (οδηγία 2004/37), της οδηγίας για τους χημικούς παράγοντες (οδηγία 98/24) και της οδηγίας για τον αμίαντο (2009/148). Συμπληρώνουν τη δράση στο πλαίσιο του κανονισμού (ΕΚ)

αριθ. 1907/2006 για την καταχώριση, την αξιολόγηση, την αδειοδότηση και τους περιορισμούς των χημικών προϊόντων («REACH») και άλλες κανονιστικές ρυθμίσεις που αφορούν χημικά προϊόντα, εστιάζοντας σε συγκεκριμένες καταστάσεις στον χώρο εργασίας.

Οι πανευρωπαϊκές οριακές τιμές για τις χημικές ουσίες προωθούν υψηλότερα επίπεδα προστασίας σε ολόκληρη την ΕΕ, συμβάλλοντας στην καθιέρωση περισσότερο ισότιμων όρων ανταγωνισμού για τις επιχειρήσεις, και βοηθούν τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε διασυνοριακό επίπεδο, οι οποίες, ως εκ τούτου, εξοικονομούν κόστος συμμόρφωσης, δεδομένου ότι μπορούν να χρησιμοποιούν την ίδια τεχνολογία για την

Ο καρκίνος που
συνδέεται με την
εργασία σκοτώνει
**10 άτομα την
ώρα**

⁸ Work-related cancer in the European Union. Size, impact and options for further prevention. RIVM Letter report 2016-0010 W.P. Jongeneel et al.

προστασία των εργαζομένων σε διάφορες τοποθεσίες. Υπάρχει επίσης ένα σημαντικό στοιχείο οικονομικών κλίμακας στις περίπλοκες επιστημονικές εκτιμήσεις στις οποίες βασίζεται η θέσπιση ειδικών οριακών τιμών για τις χημικές ουσίες, γεγονός που επιτρέπει στα κράτη μέλη να μεταφέρουν περισσότερους δημοσιονομικούς πόρους για μέτρα προστασίας και πρόληψης. Ως εκ τούτου, είναι σημαντική η αναθεώρηση ή θέσπιση νέων οριακών τιμών της ΕΕ για τις πλέον επικίνδυνες ουσίες.

Μετά την πρόταση τροποποίησης της οδηγίας για τους καρκινογόνους και μεταλλαξιογόνους παράγοντες και θέσπισης ή αναθεώρησης δεσμευτικών οριακών τιμών επαγγελματικής έκθεσης για 13 χημικούς παράγοντες, που εγκρίθηκε στις 13 Μαΐου 2016⁹, η Επιτροπή εκδίδει σήμερα νέα πρόταση για τη βελτίωση της προστασίας 4 εκατομμυρίων εργαζομένων στην ΕΕ, με στόχο και άλλους καρκινογόνους χημικούς παράγοντες. Η Επιτροπή είναι αποφασισμένη να συνεχίσει τις προσπάθειες για την πρόληψη των θανάτων που προκαλούνται από καρκίνο και άλλων προβλημάτων υγείας που συνδέονται με την εργασία μέσω περαιτέρω νομοθετικών προτάσεων.

**Νομοθεσία για τη βελτίωση της προστασίας κατά επικίνδυνων ουσιών
και την καταπολέμηση του επαγγελματικού καρκίνου**

- Δεύτερη τροποποίηση της οδηγίας για τους καρκινογόνους και μεταλλαξιογόνους παράγοντες
- Προβλέπονται και άλλες τροποποιήσεις της οδηγίας για τους καρκινογόνους και τους μεταλλαξιογόνους παράγοντες για ουσίες όπως η φορμαλδεΰδη, το βηρύλλιο, το κάδμιο, οι ενώσεις χρωμίου VI και οι ενώσεις νικελίου. Έχουν αρχίσει εργασίες με σκοπό την υποβολή νέας πρότασης της Επιτροπής, που προβλέπεται για τις αρχές του 2018.
- Παράλληλα, θα συνεχιστούν οι εργασίες για την ενίσχυση της συνάφειας και της αποτελεσματικότητας της οδηγίας για τους χημικούς παράγοντες με την αναθεώρηση της υφιστάμενης και τη θέσπιση περαιτέρω οριακών τιμών επαγγελματικής (ενδεικτικής) έκθεσης και βιολογικών οριακών τιμών το 2017 και το 2018.

Για την υποστήριξη κάθε δράσης που αφορά την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία είναι απαραίτητο να υπάρχει στέρεη επιστημονική βάση, ιδίως για τις επικίνδυνες χημικές ουσίες. Η Επιτροπή θα ζητήσει τη γνώμη της επιστημονικής επιτροπής για τα όρια επαγγελματικής έκθεσης ή της επιτροπής αξιολόγησης κινδύνων του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Χημικών Προϊόντων. Οι επιστημονικές εκτιμήσεις από τις πηγές αυτές θα χρησιμεύσουν ως βάση για τη διαμόρφωση προτάσεων έπειτα από εκτίμηση επιπτώσεων, κοινωνικό διάλογο και τριμερείς διαβουλεύσεις¹⁰.

Μετά τα αποτελέσματα της μελέτης «HazChem@Work», που διενεργήθηκε για λογαριασμό της Επιτροπής, θα συγκροτηθεί βάση δεδομένων για την επαγγελματική έκθεση για ορισμένες επικίνδυνες χημικές ουσίες¹¹ στις αρχές του 2017. Αυτό θα αποτελέσει σημαντικό βήμα προς τη βελτίωση της διαθεσιμότητας και της ανταλλαγής δεδομένων σχετικά με τις επιπτώσεις στην υγεία, την πιθανότητα έκθεσης και την ύπαρξη εθνικών επαγγελματικών οριακών τιμών για βασικές επικίνδυνες ουσίες. Επιπλέον, η Επιτροπή θα ενισχύσει και θα επεξεργαστεί περαιτέρω ανάλυση των δεδομένων που προέρχονται από βασικές πηγές

⁹ COM(2016) 248.

¹⁰ Στο πλαίσιο της συμβουλευτικής επιτροπής για την ασφάλεια και την υγεία στον χώρο εργασίας.

¹¹ <http://www.hazchematwork.eu/>

πληροφοριών¹² και θα εργαστεί δραστήρια για να καταστεί δυνατή η προώθηση της συλλογής δεδομένων στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών στατιστικών για τις επαγγελματικές ασθένειες¹³. Μια άλλη πολλά υποσχόμενη δράση είναι η Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία για την Ανθρώπινη Βιοπαρακολούθηση, η οποία είναι μια σημαντική νέα κοινή πρωτοβουλία που χρηματοδοτείται από το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» και 26 κράτη μέλη, με σκοπό την παραγωγή νέων επιστημονικών στοιχείων από τα εναρμονισμένα δεδομένα σχετικά με την έκθεση σε χημικές ουσίες και την υγεία¹⁴.

Η προστασία των εργαζομένων από την έκθεση σε επικίνδυνες χημικές ουσίες προάγεται από τις οδηγίες για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία σε σχέση με τις χημικές ουσίες και ενισχύεται σημαντικά από τον κανονισμό REACH και άλλες νομικές πράξεις που διέπουν τις χημικές ουσίες. Σε πρόσφατη γνώμη της πλατφόρμας REFIT¹⁵ αναγνωρίστηκε η συμπληρωματικότητα των δύο συστημάτων, αλλά δόθηκε σύσταση στην Επιτροπή να αυξήσει την ευαισθητοποίηση και να εκδώσει κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή τους, έτσι ώστε να καθορίζονται σαφώς οι διεπαφές μεταξύ του κανονισμού REACH και της ασφάλειας και υγείας στην εργασία. Κατά συνέπεια, επί του παρόντος, καταβάλλονται περαιτέρω προσπάθειες, τόσο σε επιστημονικό όσο και σε διοικητικό επίπεδο, για την άρση πιθανών αβεβαιοτήτων και επικαλύψεων στον σχεδιασμό και την πρακτική εφαρμογή αυτού του κοινού πλαισίου της ΕΕ για τη διαχείριση των επικίνδυνων χημικών ουσιών. Η Επιτροπή ανέλαβε να παρουσιάσει μια κοινή προσέγγιση το 2017.

Η νομοθετική δράση πρέπει να συνεχιστεί μέσω της αποτελεσματικής εφαρμογής στον χώρο εργασίας. Στο πλαίσιο αυτό, ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία θα διενεργήσει εκστρατεία για υγιείς χώρους εργασίας σχετικά με τις επικίνδυνες ουσίες το 2018-2019 και η επιτροπή ανώτερων επιθεωρητών εργασίας θα δημοσιεύσει σχετικούς οδηγούς, όπως έναν οδηγό για την πρόληψη της έκθεσης σε εισπνεύσιμη σκόνη κρυσταλλικού διοξειδίου του πυριτίου.

¹² Όπως οι ευρωπαϊκές στατιστικές εργατικών ατυχημάτων, οι ενότητες ad hoc «Εργατικά ατυχήματα και προβλήματα υγείας που σχετίζονται με την εργασία» της ενωσιακής έρευνας εργατικού δυναμικού, η έρευνα του Eurofound για τις ευρωπαϊκές συνθήκες εργασίας ή η Ευρωπαϊκή έρευνα των επιχειρήσεων για τους νέους και τους αναδυόμενους κινδύνους (ESENER) που διενεργούνται από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία. Η έρευνα για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία θα υποστηριχτεί αποτελεσματικά περαιτέρω μέσω της ένταξης των σχετικών κονδυλίων στο 9ο πρόγραμμα-πλαίσιο για την έρευνα και την καινοτομία, ενώ θα ξεκινήσει διάλογος με βασικούς παγκόσμιους ομολόγους, όπως οι ΗΠΑ και η Κίνα, με σκοπό να διαμορφωθεί πληρέστερη εικόνα της ασφάλειας και της υγείας στην εργασία της ΕΕ σε παγκόσμιο πλαίσιο και να παραχθούν περισσότερα αξιόπιστα στατιστικά στοιχεία που βασίζονται σε μεγαλύτερες κοόρτες.

¹³ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1338/2008 σχετικά με τις κοινοτικές στατιστικές στους τομείς της δημόσιας υγείας και της υγείας και ασφάλειας στην εργασία (ΕΕ L 354/70 της 31.12.2008).

¹⁴ <http://www.eea.europa.eu/themes/human/human-biomonitoring>

¹⁵ http://ec.europa.eu/smart-regulation/refit/refit-platform/docs/recommendations/opinion_chemicals.pdf

2. ΠΑΡΟΧΗ ΒΟΗΘΕΙΑΣ ΣΤΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ ΜΕ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ

2.1. Υποστήριξη της συμμόρφωσης από τις πολύ μικρές επιχειρήσεις και τις ΜΜΕ

Η νομική υποχρέωση εκτίμησης των κινδύνων επαγγελματικής υγείας και ασφάλειας σε κατά περίπτωση βάση, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες κάθε χώρου εργασίας, βρίσκεται στο επίκεντρο της νομοθεσίας της ΕΕ για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία. Ως εκ τούτου, αυτή η κατά περίπτωση προσέγγιση προβλέπει την αναγκαία ευελιξία για την προσαρμογή των εκτιμήσεων επικινδυνότητας, των προληπτικών μέτρων και της κατάρτισης στον συγκεκριμένο τομέα όπου δραστηριοποιείται μια επιχείρηση στις δραστηριότητες των εργαζομένων της, στο μέγεθος της επιχείρησης, στη σύνθεση του εργατικού δυναμικού ως προς την ηλικία και το φύλο, στους νεοεμφανιζόμενους κινδύνους κ.λπ. Ωστόσο, στην πράξη αυτή η ευελιξία δεν αξιοποιείται πάντα.

Όπως προκύπτει από την αξιολόγηση, οι πολύ μικρές επιχειρήσεις και οι ΜΜΕ δυσκολεύονται να θέσουν σε εφαρμογή τα αναγκαία μέτρα διαχείρισης της ασφάλειας και υγείας στην εργασία. Οι πολύ μικρές επιχειρήσεις αντιπροσωπεύουν σχεδόν το 93 % του συνόλου των επιχειρήσεων στην ΕΕ¹⁶. Μόνο το 69 % των πολύ μικρών επιχειρήσεων δηλώνουν ότι διενεργούν τακτικές εκτιμήσεις των κινδύνων ασφάλειας και υγείας στην εργασία (έναντι 96 % για τις μεγαλύτερες επιχειρήσεις)¹⁷. Αυτό δεν συμβαίνει επειδή είναι λιγότερο πρόθυμες να προστατεύουν τους εργαζομένους τους, αλλά σχετίζεται με πιο περιορισμένους οικονομικούς, τεχνικούς και ανθρώπινους πόρους, καθώς και με έλλειψη ευαισθητοποίησης και εμπειρογνώμοσύνης σε σύγκριση με μεγαλύτερες επιχειρήσεις.

1 στις 3 πολύ μικρές επιχειρήσεις δεν διενεργεί εκτίμηση επικινδυνότητας στους χώρους εργασίας

Όλοι οι ενδιαφερόμενοι, συμπεριλαμβανομένων καταρχάς των ίδιων των ΜΜΕ¹⁸, συμφωνούν ότι, στον τομέα αυτόν, η καθιέρωση εξαιρέσεων για τις ΜΜΕ δεν αποτελεί την ορθή προσέγγιση, διότι φοβούνται ότι θα μπορούσε ενδεχομένως να μειώσει το επίπεδο προστασίας των εργαζομένων στις ΜΜΕ. Επιπλέον, υπάρχουν σημαντικά στοιχεία που υποδηλώνουν μεγαλύτερο κίνδυνο σοβαρών τραυματισμών και θανάτων σε πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις από ό,τι σε μεγαλύτερες επιχειρήσεις¹⁹. Ωστόσο, η συμμόρφωση θα πρέπει να καταστεί απλούστερη και λιγότερο δαπανηρή και αυτό απαιτεί ειδικά μέτρα στήριξης για τις ΜΜΕ και τις πολύ μικρές επιχειρήσεις.

Με βάση τα πορίσματα της αξιολόγησης, η Επιτροπή, σε συνεργασία με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία, θα οργανώσει διαδικασία επανεξέτασης των σχετικών θεμάτων, ούτως ώστε τα κράτη μέλη και οι κοινωνικοί εταίροι

¹⁶ Eurostat, SBS, Επιγραμμικός κωδικός δεδομένων sbs_sca_r2, έτος αναφοράς 2012.

¹⁷ Contexts and arrangements for occupational safety and health in micro and small enterprises in the EU – SESAME project, European Risk Observatory, EU-OSHA, 2016.

¹⁸ Απάντηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης Βιοτεχνικών και Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (UEAPME) στη δημόσια διαβούλευση σχετικά με το νέο πλαίσιο πολιτικής της ΕΕ για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία, 26/8/13.

¹⁹ Πηγή: EU-OSHA, Contexts and arrangements for occupational safety and health in micro and small enterprises in the EU – SESAME project. European Risk Observatory Literature Review, 2016. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://osha.europa.eu/en/tools-and-publications/publications/contexts-and-arrangements-occupational-safety-and-health-micro/view>

να ανταλλάξουν βέλτιστες πρακτικές σχετικά με τρόπους για τη μείωση του κόστους συμμόρφωσης των ΜΜΕ και, ως εκ τούτου, αύξηση της συμμόρφωσης (π.χ. οικονομικά κίνητρα, ψηφιακά εργαλεία κ.λπ.) με παράλληλη διατήρηση ίσων επιπέδων προστασίας για τους εργαζομένους, ανεξάρτητα από το μέγεθος της επιχείρησης στην οποία εργάζονται. Ωστόσο, χρειάζονται σαφώς καλύτερη γνώση, περισσότερη υποστήριξη, καθώς και σαφείς και αποδοτικές διαδικασίες για την επίτευξη υψηλότερου επιπέδου συμμόρφωσης.

Αξιοποίηση των εκτιμήσεων επικινδυνότητας

Προκειμένου να βοηθήσει τις επιχειρήσεις να αξιοποιήσουν στο έπακρο τις υποχρεωτικές εκτιμήσεις επικινδυνότητας, τα προληπτικά μέτρα και την κατάρτιση, η Επιτροπή δημοσιεύει σήμερα ένα **πρακτικό έγγραφο καθοδήγησης**²⁰.

Εκτός από τη γενική καθοδήγηση που παρουσιάζεται στο έγγραφο του παραρτήματος, η Επιτροπή θα ολοκληρώσει και θα διαδώσει, το 2017, πιο λεπτομερείς και στοχοθετημένους οδηγούς σχετικά με τη διαχείριση κινδύνων στη γεωργία και την αλιεία. Το 2017 θα δημοσιευτεί διαδραστικός ηλεκτρονικός οδηγός σχετικά με την ασφάλεια των οχημάτων σε σχέση με την εργασία. Η διαχείριση της ασφάλειας και υγείας στην εργασία σε αυτούς τους τομείς υψηλού κινδύνου είναι ιδιαίτερα δύσκολη και οι αριθμοί των ατυχημάτων είναι μεταξύ των υψηλότερων. Οι οδηγοί θα βοηθήσουν τους εργοδότες, ιδίως στις ΜΜΕ, να βελτιώσουν αποτελεσματικά την πρόληψη ατυχημάτων και ασθενειών. Η Επιτροπή θα δραστηριοποιήσει επίσης το δίκτυο Enterprise Europe Network, προκειμένου να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση και να δοθεί στήριξη στις ΜΜΕ για τον σκοπό αυτό.

Σε εθνικό επίπεδο, επίσης, όλο και περισσότερα κράτη μέλη αφιερώνουν σημαντικό μέρος της πολιτικής τους για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία στην προσέγγιση και τη διαμόρφωση κατάλληλων εργαλείων για τις πολύ μικρές επιχειρήσεις και τις ΜΜΕ. Στο πλαίσιο αυτό, τα κράτη μέλη καλούνται να υπογραμμίσουν παρομοίως τη σημασία των προσανατολισμένων στα αποτελέσματα εκτιμήσεων επικινδυνότητας και να ανταλλάξουν βέλτιστες πρακτικές σχετικά με τα μέτρα πρόληψης και την κατάρτιση.

Χρήση εργαλείων με βάση το διαδίκτυο

Η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη να ενσωματώσουν πλήρως τη χρήση των διαδικτυακών εργαλείων εκτίμησης επικινδυνότητας στα νομικά τους συστήματα.

Τέλος, ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία συμβάλλει σημαντικά, με τις δικές του εκστρατείες ενημέρωσης για τους κινδύνους και την ανάπτυξη

²⁰ Βλ. SWD (2017)9 - Η υγεία και ασφάλεια στην εργασία είναι κάτι που μας αφορά όλους – Πρακτικές κατευθυντήριες γραμμές για τους εργοδότες.

και διάδοση επιγραμμικών διαδραστικών εργαλείων εκτίμησης επικινδυνότητας. Το επιγραμμικό διαδραστικό εργαλείο εκτίμησης επικινδυνότητας (Online Interactive Risk Assessment Tool - OiRA)²¹ του Οργανισμού και τα παρεμφερή εθνικά εργαλεία που βασίζονται στο διαδίκτυο (τα οποία έχουν αναπτυχθεί, για παράδειγμα, στις Κάτω Χώρες, την Ιρλανδία ή την Πολωνία) είναι ιδιαίτερα χρήσιμα, καθώς παρέχουν δωρεάν πληροφορίες για συγκεκριμένους κλάδους και καθοδηγούν τους εργοδότες σε όλα τα στάδια της διαδικασίας εκτίμησης επικινδυνότητας, δημιουργώντας αυτομάτως ένα τεκμηριωμένο μητρώο που μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως αποδεικτικό στοιχείο της συμμόρφωσης και ως μέσο για την παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας του σχεδίου διαχείρισης κινδύνων. Τέτοιου είδους εργαλεία πρέπει να διαδοθούν σημαντικά και η χρήση τους πρέπει να αναγνωριστεί και να ενσωματωθεί σε εθνικές απαιτήσεις για τη συμμόρφωση με υποχρεώσεις εκτίμησης επικινδυνότητας.

Οι δράσεις του «επιγραμμικού διαδραστικού εργαλείου εκτίμησης επικινδυνότητας (OiRA)»

- Μέχρι στιγμής, έχουν δημοσιευτεί 93 επιγραμμικά διαδραστικά εργαλεία εκτίμησης επικινδυνότητας (OiRA) και 30 βρίσκονται σε εξέλιξη. Έχουν διενεργηθεί 44 614 εκτιμήσεις επικινδυνότητας με τα εργαλεία μέχρι σήμερα.
- Με ενωσιακή χρηματοδοτική και τεχνική υποστήριξη και την ενεργό συνεργασία των εθνικών εταίρων και κλαδικών κοινωνικών εταίρων, θα πρέπει να επιτευχθούν έως το 2018 οι ακόλουθοι στόχοι, εστιάζοντας στους τομείς προτεραιότητας:
 - δημοσίευση 150 επιγραμμικών διαδραστικών εργαλείων εκτίμησης επικινδυνότητας (OiRA) και
 - διενέργεια 100 000 εκτιμήσεων επικινδυνότητας με τα εργαλεία.

2.2. Παροχή βοήθειας στις επιχειρήσεις για την κάλυψη των ταχέως αυξανόμενων κινδύνων για την ασφάλεια και την υγεία

Η εκ των υστέρων αξιολόγηση εντόπισε ορισμένες αυξανόμενες ανησυχίες για την αντιμετώπιση των οποίων οι επιχειρήσεις θα χρειαστούν μεγαλύτερη στήριξη· στρες, μυοσκελετικές διαταραχές και η αυξανόμενη πολυμορφία του εργατικού δυναμικού, ιδίως σε ό,τι αφορά τη γήρανση.

- *Ψυχοκοινωνικοί κίνδυνοι*

Οι ψυχοκοινωνικοί κίνδυνοι και το στρες που συνδέεται με την εργασία είναι από τις πιο σοβαρές –και εντεινόμενες– ανησυχίες για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία. Πάνω από το ήμισυ των εργαζομένων στην ΕΕ αναφέρει ότι το στρες είναι συνηθισμένο στον χώρο

²¹ <http://www.oiraproject.eu/>

εργασίας τους²² και 4 στους 10 πιστεύουν ότι δεν γίνεται καλή διαχείρισή του. Το στρες στον χώρο εργασίας έχει σοβαρές επιπτώσεις στην παραγωγικότητα:

- Αντιπροσωπεύει περίπου το ήμισυ των χαμένων εργάσιμων ημερών, καθώς οι απουσίες είναι σχετικά παρατεταμένες·
- Το στρες προκαλεί μείωση των επιδόσεων στην εργασία και μπορεί να οδηγήσει σε πενταπλάσια ατυχήματα·
- περίπου το ένα πέμπτο της αλλαγής του προσωπικού συνδέεται με το στρες στην εργασία.

**40% των
επιχειρήσεων
χρειάζονται
πληροφόρηση για
τον τρόπο εκτίμησης
των
ψυχοκοινωνικών
κινδύνων**

Οι ψυχοκοινωνικοί κίνδυνοι είναι σύνθετα, πολυδιάστατα ζητήματα. Αρνητικές επιπτώσεις στην υγεία μπορεί να προκληθούν από έναν συνδυασμό παραγόντων, οι οποίοι μπορεί να σχετίζονται ή όχι με τον χώρο εργασίας.

Η οδηγία-πλαίσιο δημιουργεί νομική υποχρέωση για τους εργοδότες να προστατεύουν τους εργαζομένους από όλους τους κινδύνους στον χώρο εργασίας. Ορισμένες επιμέρους οδηγίες για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία (π.χ. η οδηγία για τις οθόνες απεικόνισης) περιλαμβάνουν διατάξεις που συνδέονται έμμεσα με την πρόληψη των ψυχοκοινωνικών κινδύνων. Η συμφωνία-πλαίσιο των κοινωνικών εταίρων σε επίπεδο ΕΕ για το στρες που συνδέεται με την εργασία²³ υπογραμμίζει τη σημασία της οδηγίας-πλαισίου. Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία πραγματοποιεί δράσεις ευαισθητοποίησης και, στο πλαίσιο πανευρωπαϊκής εκστρατείας για το στρες και τους ψυχοκοινωνικούς κινδύνους που πραγματοποιήθηκε την περίοδο 2014-2015, δημοσίευσε επίσης έναν πρακτικό ηλεκτρονικό οδηγό σχετικά με τη διαχείριση των ψυχοκοινωνικών κινδύνων²⁴, σχεδιασμένο ώστε να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των εργοδοτών και των ατόμων που εργάζονται σε μικρές επιχειρήσεις.

Υπάρχει ποικιλία προσεγγίσεων στα διάφορα κράτη μέλη. Ορισμένα δεν κάνουν ρητή αναφορά στους ψυχοκοινωνικούς κινδύνους στη νομοθεσία τους για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία, ενώ άλλα τονίζουν την ανάγκη να θεωρηθούν οι εν λόγω κίνδυνοι ως μέρος της ασφάλειας και υγείας στην εργασία. Σε ορισμένα κράτη μέλη απαιτούνται εκτιμήσεις των ψυχοκοινωνικών κινδύνων, ενώ λίγα κράτη μέλη υποστηρίζουν τη συμμετοχή εμπειρογνώμονα. Ένα κράτος μέλος έχει θεσπίσει δεσμευτικές κατευθυντήριες γραμμές για την πρόληψη των ψυχολογικών κινδύνων. Τα κράτη μέλη αναπτύσσουν επίσης μη κανονιστικές προσεγγίσεις (τριμερή όργανα, καθοδήγηση, ευαισθητοποίηση, πρότυπα διαχείρισης κ.λπ.).

Για τη βελτίωση της προστασίας των εργαζομένων στην πράξη, είναι απαραίτητο να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση των εργοδοτών και να τους δοθούν περαιτέρω καθοδήγηση και εργαλεία. Στο έγγραφο καθοδήγησης που δημοσιεύεται σήμερα, η Επιτροπή αποφασίζει ότι, σύμφωνα με τις υφιστάμενες διατάξεις σε ενωσιακό επίπεδο, οι εργοδότες υποχρεούνται να προστατεύουν τους εργαζομένους από τους ψυχοκοινωνικούς κινδύνους και ότι οι κίνδυνοι αυτοί πρέπει να λαμβάνονται δεόντως υπόψη στη διαδικασία εκτίμησης επικινδυνότητας. Το

²² <https://osha.europa.eu/en/themes/psychosocial-risks-and-stress>.

²³ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=521&langId=en&agreementId=1106>

²⁴ <http://hw2014.healthy-workplaces.eu/en/tools-and-resources/a-guide-to-psychosocial-risks>

έγγραφο παρέχει στους εργοδότες συγκεκριμένα μη δεσμευτικά εργαλεία και πόρους, ώστε να αντιμετωπίζουν αποτελεσματικά τους ψυχοκοινωνικούς κινδύνους στην εκτίμηση επικινδυνότητας. Η Επιτροπή θα συνεργαστεί με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία και τη συμβουλευτική επιτροπή για την ασφάλεια και την υγεία στον χώρο εργασίας, για να προσδιοριστούν ορθές πρακτικές προς προώθηση και διάδοση, και θα δώσει στην επιτροπή ανώτερων επιθεωρητών εργασίας την εντολή να καταρτίσει οδηγό για την αξιολόγηση της ποιότητας των εκτιμήσεων επικινδυνότητας και των μέτρων διαχείρισης κινδύνου σε σχέση με τους ψυχοκοινωνικούς κινδύνους.

- *Κίνδυνοι που συνδέονται με τις μυοσκελετικές διαταραχές*

Η έκθεση σε εργονομικούς παράγοντες κινδύνου αποτελεί ένα από τα μείζονα προβλήματα για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία στην ΕΕ σήμερα. Επανεξιλημμένη έκθεση σε αυτούς τους κινδύνους μπορεί να προκαλέσει μυοσκελετικές διαταραχές που συνδέονται με την εργασία –μία από τις πιο σοβαρές και διαδεδομένες ασθένειες που σχετίζονται με την εργασία, που συνεπάγονται σημαντική οικονομική επιβάρυνση για τους ιδιώτες, τις επιχειρήσεις και την κοινωνία εν γένει. Σύμφωνα με τα πορίσματα της έρευνας του 2013 για το εργατικό δυναμικό, οι μυοσκελετικές διαταραχές που συνδέονται με την εργασία αποτελούν σήμερα το πλέον διαδεδομένο είδος προβλήματος υγείας που συνδέεται με την εργασία και την πρώτη αιτία του συνδεδεμένου με την εργασία απουσιασμού. Αντιπροσωπεύουν περίπου το 60 % του συνόλου των προβλημάτων υγείας που συνδέονται με την εργασία στην ΕΕ και αντιστοιχούν στο 60 % των αναρρωτικών αδειών και των περιπτώσεων μόνιμης ανικανότητας προς εργασία.

Οι εργονομικοί κίνδυνοι είναι σύνθετοι και πολυδιάστατοι. Όταν παρουσιάζονται στον χώρο εργασίας, μπορούν να προκαλέσουν άμεσα, ή να επιδεινώσουν προϋπάρχουσα, ασθένεια. Διαφορετικές θέσεις εργασίας συνεπάγονται πολύ διαφορετική έκθεση και υπάρχουν σημαντικές διαφορές όσον αφορά την ηλικία, τον τρόπο ζωής και το φύλο, οι οποίες πρέπει να ληφθούν υπόψη.

Η εν λόγω κατηγορία κινδύνων καλύπτεται σήμερα από διάφορες οδηγίες της ΕΕ (2002/44 «κραδασμοί», 90/269 «χειρωνακτική διακίνηση φορτίων» και 90/270 «εργασία σε εξοπλισμό με οθόνη οπτικής απεικόνισης»), καθώς και από την οδηγία-πλαίσιο. Άλλες οδηγίες της ΕΕ έχουν έμμεσες επιπτώσεις στην πρόληψη των μυοσκελετικών διαταραχών που συνδέονται με την εργασία. Οι μη κανονιστικές πρωτοβουλίες περιλάμβαναν τις εκστρατείες ευαισθητοποίησης (2000 και 2007) του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία και την εκστρατεία της επιτροπής ανώτερων επιθεωρητών εργασίας (2007-2008) σχετικά με την επιβολή της οδηγίας για τη «χειρωνακτική διακίνηση φορτίων» στους τομείς της υγειονομικής περίθαλψης, των μεταφορών, των κατασκευών και του λιανικού εμπορίου.

Υπάρχουν διαφορές στον τρόπο με τον οποίο τα κράτη μέλη έχουν μεταφέρει (και εφαρμόσει) το τρέχον πλαίσιο της ΕΕ για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία –π.χ., όσον αφορά την οδηγία 90/269/ΕΟΚ, σε ορισμένες περιπτώσεις, τα κράτη μέλη έχουν θέσει νομικά δεσμευτικά όρια ή κατώτατα όρια· σε άλλες περιπτώσεις, τα όρια αυτά περιλαμβάνονται στην καθοδήγηση για τη νομοθεσία, σε συστάσεις ή άλλους δείκτες. Τα κράτη μέλη αναπτύσσουν επίσης μη κανονιστικές προσεγγίσεις (καθοδήγηση, ευαισθητοποίηση, πρότυπα διαχείρισης κ.λπ.).

Επίσης, στην περίπτωση αυτή, η Επιτροπή επιθυμεί να βελτιώσει την προστασία στην πράξη, αποσαφηνίζοντας την υποχρέωση των εργοδοτών να εξασφαλίζουν προστασία από κινδύνους αυτού του είδους και να τους λαμβάνουν υπόψη κατά τη διαδικασία εκτίμησης

επικινδυνότητας, καθώς και βοηθώντας τους εργοδότες να συμμορφωθούν με τις υποχρεώσεις τους. Θα δρομολογηθεί επίσης συνεργασία με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία και τη συμβουλευτική επιτροπή για την ασφάλεια και την υγεία στον χώρο εργασίας, με στόχο τον προσδιορισμό των ορθών πρακτικών προς προώθηση και διάδοση, καθώς και οδηγός της επιτροπής ανώτερων επιθεωρητών εργασίας για την αξιολόγηση της ποιότητας των εκτιμήσεων επικινδυνότητας και των μέτρων διαχείρισης κινδύνου όσον αφορά τους εργονομικούς κινδύνους.

- *Εκτίμηση επικινδυνότητας που λαμβάνει υπόψη την πολυμορφία*

Η οδηγία-πλαίσιο δημιουργεί νομική υποχρέωση για τον εργοδότη να λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για την προστασία της ασφάλειας και της υγείας όλων των εργαζομένων. Προβλέπει ότι οι ιδιαίτερα ευαίσθητες ομάδες κινδύνου πρέπει να προστατεύονται από τους κινδύνους που τις αφορούν ειδικότερα.

Ως εκ τούτου, τα μέτρα διαχείρισης κινδύνου πρέπει να εστιάζονται στους κινδύνους που αντιμετωπίζουν συγκεκριμένα οι γυναίκες και άνδρες, οι εργαζόμενοι νεαρής ηλικίας, οι εργαζόμενοι μεγαλύτερης ηλικίας, οι μετανάστες ή τα άτομα με αναπηρία· και απαιτείται η πρόβλεψη ειδικών προληπτικών και προστατευτικών μέτρων σύμφωνα με τις απαιτήσεις των εν λόγω ομάδων εργαζομένων. Η αξιολόγηση τόνισε ιδίως την ανάγκη εντατικοποίησης της εκτίμησης επικινδυνότητας που λαμβάνει υπόψη την ηλικία, αλλά οι ίδιες αρχές ισχύουν για όλους τους εργαζομένους που βρίσκονται σε επισφαλή θέση.

Ο αριθμός των ατόμων ηλικίας άνω των 60 ετών στην ΕΕ αυξάνεται επί του παρόντος κατά περίπου δύο εκατομμύρια ετησίως, ρυθμός διπλάσιος σε σχέση με πριν από το 2007. Έως το 2030 οι μεγαλύτεροι σε ηλικία εργαζόμενοι θα αποτελούν σχεδόν το ένα τέταρτο του συνολικού εργατικού δυναμικού. Επί του παρόντος, πολλοί μεγαλύτερης ηλικίας εργαζόμενοι εγκαταλείπουν πρόωρα την αγορά εργασίας, συχνά λόγω προβλημάτων υγείας, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που σχετίζονται με τις κακές συνθήκες εργασίας.

Το στρατηγικό πλαίσιο της ΕΕ για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία κατά την περίοδο 2014-2020 έχει προσδιορίσει τη δημογραφική αλλαγή και τη γήρανση του εργατικού δυναμικού ως μια από τις βασικές προκλήσεις και πρότεινε μια σειρά από δράσεις οι οποίες είναι επί του παρόντος σε εξέλιξη. Η εκστρατεία «Υγιείς χώροι εργασίας για όλες τις ηλικίες» (2016-2017) του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία είναι μια κορυφαία παγκοσμίως πρωτοβουλία ευαισθητοποίησης για το ζήτημα αυτό σε όλη την ΕΕ.

Τα κράτη μέλη της ΕΕ διαφέρουν τόσο ως προς τη δημογραφική κατάσταση όσο και ως προς το νομικό και θεσμικό πλαίσιο. Ολοκληρωμένο πλαίσιο πολιτικής υπάρχει μόνο σε λίγα κράτη μέλη, αλλά για τα περισσότερα κράτη μέλη η γήρανση του πληθυσμού και του εργατικού δυναμικού αποτελούν προτεραιότητα πολιτικής που έχει ως αποτέλεσμα μια ποικιλόμορφη δέσμη μέτρων (και στον τομέα της ασφάλειας και υγείας στην εργασία) για την αύξηση της συμμετοχής των μεγαλύτερων σε ηλικία ατόμων στο εργατικό δυναμικό. Όλα τα κράτη μέλη έχουν εφαρμόσει μεταρρυθμίσεις στον τομέα των συντάξεων, και τα κράτη μέλη με μεγαλύτερο σε ηλικία πληθυσμό έχουν αυξήσει την ηλικία συνταξιοδότησης και έχουν περιορίσει την πρόσβαση σε πρόωγη συνταξιοδότηση, ενώ έχουν θεσπίσει οικονομικά κίνητρα για την απασχόληση μεγαλύτερων σε ηλικία ατόμων.

Όσον αφορά το φύλο, υπάρχουν στοιχεία που αποδεικνύουν ότι οι κίνδυνοι για την ασφάλεια και την υγεία των γυναικών οι οποίοι συνδέονται με την εργασία έχουν υποτιμηθεί και ότι η ουδέτερη ως προς το φύλο προσέγγιση συνέβαλε σε μείωση της προσοχής και των πόρων που

κατευθύνονται στην πρόληψη των συνδεόμενων με την εργασία κινδύνων που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες.

Προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι εν λόγω αυξανόμενες προκλήσεις για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία, το καθοδηγητικό έγγραφο εφιστά την προσοχή στην ανάγκη η εκτίμηση επικινδυνότητας να λαμβάνει υπόψη την πολυμορφία και να εστιάζεται στις ιδιαιτερότητες που σχετίζονται με την ηλικία, το φύλο και άλλα δημογραφικά χαρακτηριστικά. Επισημαίνει, ταυτόχρονα, ότι δεν θα πρέπει να γίνονται υποθέσεις αποκλειστικά με βάση τα χαρακτηριστικά αυτά. Η εκτίμηση επικινδυνότητας θα πρέπει να εξετάζει τις απαιτήσεις εργασίας σε σχέση με τις ικανότητες και την υγεία του ατόμου. Το έγγραφο παρέχει επίσης πρακτικά εργαλεία για τους εργοδότες ώστε να συνεκτιμούν κινδύνους που συνδέονται με την ηλικία και το φύλο στις εκτιμήσεις επικινδυνότητας.

Δράσεις για τους ραγδαία αυξανόμενους κινδύνους ασφάλειας και υγείας στην εργασία

- Δημοσίευση σχετικά με τις βέλτιστες πρακτικές στη διαχείριση των ψυχοκοινωνικών και των εργονομικών κινδύνων
- Ανάπτυξη σχετικών αρχών για τους επιθεωρητές εργασίας όσον αφορά εκτιμήσεις της επικινδυνότητας που λαμβάνουν υπόψη την ηλικία

Παράγοντες κινδύνου που συνδέονται με τον τρόπο ζωής –όπως η ανθυγιεινή διατροφή, η έλλειψη σωματικής άσκησης, το κάπνισμα και η επιβλαβής χρήση του αλκοόλ– συμβάλλουν στη μεγάλη επιβάρυνση των χρόνιων νόσων στην Ευρώπη. Αυτό συνεπάγεται άμεση απειλή για την υγεία των εργαζομένων και έχει επίσης αντίκτυπο στην παραγωγικότητα των εργαζομένων και των επιχειρήσεων, και για την οικονομία, καθώς και στη βιωσιμότητα των αποτελεσματικών, προσβάσιμων και ανθεκτικών συστημάτων υγείας. Οι συναφείς με τον χώρο εργασίας πρωτοβουλίες για τους καθοριστικούς για την υγεία παράγοντες είναι σημαντικές για την προώθηση της ευημερίας των εργαζομένων.

3. ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΠΑΡΩΧΗΜΕΝΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ ΚΑΙ ΕΠΑΝΕΣΤΙΑΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΩΝ ΣΤΗ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ, ΤΗΝ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΚΑΛΥΨΗ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΕΠΙΒΟΛΗ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ

3.1. Επικαιροποίηση της νομοθεσίας της ΕΕ και κατάργηση παρωχημένων διατάξεων

Ενώ η λεπτομερής εκ των υστέρων αξιολόγηση επιβεβαίωσε ότι η νομοθεσία της ΕΕ για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία, που αποτελείται από την οδηγία-πλαίσιο και τις σχετικές ειδικές οδηγίες, είναι γενικά αποτελεσματική και κατάλληλη για τον επιδιωκόμενο σκοπό, προσδιόρισε επίσης περιθώρια για την κατάργηση ή επικαιροποίηση ορισμένων παρωχημένων διατάξεων.

Για την αντιμετώπιση του προβλήματος αυτού, ως πρώτο βήμα, η Επιτροπή θα δρομολογήσει και θα καταρτίσει εντός δύο ετών πρόγραμμα για την κατάργηση ή την επικαιροποίηση παρωχημένων διατάξεων στις οδηγίες. Το πρόγραμμα θα επιδιώξει τη θέσπιση σαφέστερων, συνεκτικότερων και πιο συναφών διατάξεων, απλουστεύοντας και μειώνοντας τη διοικητική

επιβάρυνση, όταν είναι δυνατόν, για τις επιχειρήσεις και τις υπηρεσίες επιβολής της νομοθεσίας, αλλά μόνο στην περίπτωση που επιτρέπει τη διατήρηση ή τη βελτίωση της προστασίας των εργαζομένων. Με βάση την ισχυρή παράδοση του τριμερούς διαλόγου σχετικά με την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία τόσο σε εθνικό όσο και σε ενωσιακό επίπεδο, η νομοθετική πρόταση για τροποποίηση των οδηγιών, όπου χρειάζεται, θα εκπονηθεί σε στενή συνεργασία με τη συμβουλευτική επιτροπή για την ασφάλεια και την υγεία στον χώρο εργασίας, στο πλαίσιο της οποίας γίνεται διάλογος με τους κοινωνικούς εταίρους και κυβερνητικούς εμπειρογνώμονες.

Με βάση την εκ των υστέρων αξιολόγηση, η Επιτροπή εντόπισε τις ακόλουθες έξι οδηγίες ως προτεραιότητες:

- *Χώροι εργασίας (89/654)*

Οι σύγχρονες τεχνολογίες πληροφοριών και οι νέες μορφές εργασίας, όπως η εργασία σε πλατφόρμα, συνεπάγονται αύξηση του αριθμού των εργαζομένων που εργάζονται περιστασιακά ή τακτικά εκτός των εγκαταστάσεων των εργοδοτών. Στο πλαίσιο αυτό, τα πορίσματα της αξιολόγησης καταδεικνύουν ότι μια στροφή προς μια πιο δυναμική έννοια του «χώρου εργασίας» φαίνεται να είναι αναγκαία.

Θα εξεταστεί η αποσαφήνιση της έννοιας «χώρος εργασίας» και η επικαιροποίηση/απλούστευση/κατάργηση των παραρτημάτων της οδηγίας, ώστε να αντικατοπτριστούν οι αλλαγές των μεθόδων εργασίας.

- *Εξοπλισμός με οθόνη οπτικής απεικόνισης (90/270)*

Η τεχνολογία έχει αλλάξει θεαματικά από την εποχή που εκδόθηκε η οδηγία για τον εξοπλισμό οθόνης οπτικής απεικόνισης, στις αρχές της δεκαετίας του ενενήντα. Ορισμένες τεχνολογίες που αναφέρονται στην οδηγία δεν είναι πλέον σε χρήση και οι αντίστοιχες διατάξεις θα μπορούσαν ενδεχομένως να καταργηθούν. Άλλα θέματα που πρέπει να μελετηθούν είναι τεχνικές επικαιροποιήσεις κάποιων ορισμών που χρησιμοποιούνται στην οδηγία, όπως είναι ο ορισμός του «σταθμού εργασίας», καθώς και ορισμένες εξαιρέσεις που ενδέχεται να είναι παρωχημένες.

- *Σήμανση AYE (92/58)*

Το παράρτημα II της οδηγίας 92/58/ΕΟΚ προβλέπει έναν κατάλογο απαιτήσεων όσον αφορά τις πινακίδες σήμανσης ασφάλειας καθώς και εικονοσύμβολα που θα πρέπει να χρησιμοποιούνται. Επίσης, ορίζει, στο παράρτημα II τμήμα 1.3, ότι «Τα εικονοσύμβολα που χρησιμοποιούνται μπορεί να ποικίλλουν ελαφρά ή να είναι αναλυτικότερα σε σχέση με τις παραστάσεις του σημείου 3, υπό τον όρο ότι η σημασία τους θα είναι ισοδύναμη και ότι δεν θα συσκοτίζεται από διαφορές ή προσαρμογές». Η αξιολόγηση επισήμανε κάποιες αβεβαιότητες όσον αφορά τον βαθμό στον οποίο το πρότυπο σήμανσης EN ISO 7010 μπορεί να θεωρείται ότι συμμορφώνεται με την οδηγία 92/58/ΕΟΚ (ιδίως όσον αφορά τα εικονοσύμβολα που χρησιμοποιούνται). Ορισμένα κράτη μέλη τάχθηκαν υπέρ της ευθυγράμμισης της οδηγίας με το πρότυπο EN ISO 7010, με στόχο να διασφαλιστεί μεγαλύτερη εναρμόνιση όσον αφορά τη σήμανση ασφαλείας σε ολόκληρη την ΕΕ.

Προκειμένου να απλουστευθούν και να διασαφηνιστούν οι υφιστάμενες υποχρεώσεις, θα εξεταστεί η προσαρμογή των παραρτημάτων ώστε να λαμβάνουν υπόψη το πρότυπο EN ISO 7010 ή να περιέχουν παραπομπή στο εν λόγω πρότυπο στο πλαίσιο της οδηγίας.

- *Βιολογικοί παράγοντες (2000/54)*

Η αξιολόγηση έθεσε ζητήματα σχετικά με το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας, κυρίως όσον αφορά την ανάγκη επικαιροποίησης του καταλόγου βιολογικών παραγόντων στο παράρτημα III. Ως εκ τούτου, θα εξεταστεί η επικαιροποίηση του παραρτήματος III.

- *Ιατρική βοήθεια στο σκάφος (92/29)*

Η αξιολόγηση ανέδειξε την ενδεχόμενη ανάγκη επανεξέτασης και επικαιροποίησης του υποχρεωτικού καταλόγου ιατρικών εφοδίων που προβλέπεται στην οδηγία.

Επίσης, τέθηκε το ζήτημα της συμμόρφωσης με διεθνή πρότυπα, όπως π.χ. τον Κώδικα περί Σωστικών Μέσων (LSA) του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού (ΔΝΟ) 4.15.1.8· ISO 3864-1: 2011 «Γραφικά σύμβολα — Χρώματα και σήματα ασφαλείας· Σύμβαση Ναυτικής Εργασίας και Σύμβαση σχετικά με την εργασία στον τομέα της αλιείας του 2006 της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας. Επιπλέον, η χρήση του νέου τεχνολογικού εξοπλισμού για τη βελτίωση της διάγνωσης και θεραπείας της ασθένειας και/ή την πρόληψη ατυχημάτων φαίνεται πιθανή επιλογή για τα μεγαλύτερα σκάφη.

- *Εξοπλισμός ατομικής προστασίας (89/656)*

Θα εξεταστεί τεχνική επικαιροποίηση της οδηγίας σε συνάρτηση με τον ορισμό του εξοπλισμού ατομικής προστασίας, ιδίως όσον αφορά τις εξαιρέσεις που ισχύουν για τον εξοπλισμό των υπηρεσιών πρώτων βοηθειών και διάσωσης, όπως τον εξοπλισμό των πυροσβεστών.

- *Περαιτέρω επικαιροποιήσεις*

Και άλλες οδηγίες ενδέχεται να υποβληθούν σε παρόμοιες τεχνικές επικαιροποιήσεις (π.χ. οδηγία για τους καρκινογόνους και μεταλλαξιογόνους παράγοντες 2004/37 και οδηγία για τους χημικούς παράγοντες 98/24) και θα δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στα παραρτήματα των διαφόρων οδηγιών, με στόχο να εκτιμηθεί ο τρόπος με τον οποίο μπορούν οι οδηγίες να καταστούν περισσότερο βιώσιμες.

3.2. Ενθάρρυνση στα κράτη μέλη να αναθεωρήσουν την εθνική νομοθεσία για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία

Στον τομέα της ασφάλειας και της υγείας στην εργασία, η ΕΕ καθορίζει ελάχιστες απαιτήσεις τις οποίες τα κράτη μέλη μπορούν να υπερβούν, ώστε να θεσπίσουν λεπτομερέστερες διατάξεις που θα φέρουν πρόσθετη προστασία για τους εργαζομένους. Στο πλαίσιο αυτό, είναι σημαντικό να επικεντρωθεί η προσοχή στην αυξημένη προστασία και να μην προστεθεί περιττή διοικητική επιβάρυνση στις επιχειρήσεις. Η οδηγία-πλαίσιο παρέχει ευελιξία στα κράτη μέλη όσον αφορά διατάξεις όπως η τεκμηρίωση της εκτίμησης επικινδυνότητας, ώστε να επιτρέπεται η προσαρμογή των μέτρων, για παράδειγμα, στο μέγεθος των επιχειρήσεων, στη φύση των δραστηριοτήτων τους και στη φύση και την έκταση των κινδύνων.

Τα τελευταία χρόνια έχει παρατηρηθεί μια ευπρόσδεκτη τάση μεταξύ των κρατών μελών να επανεξετάζουν τα νομοθετικά τους πλαίσια με στόχο την απλούστευση, αλλά με παράλληλη διατήρηση ή βελτίωση της προστασίας. Είναι πολλά τα οφέλη από αυτό. Πράγματι, η αντίληψη των επιχειρήσεων για την πολυπλοκότητα των κανόνων ασφάλειας και υγείας στην εργασία κυμαίνεται από 14 % έως 67 % στα κράτη μέλη²⁵. Αυτό σημαίνει ότι σημαντικό ποσοστό της διοικητικής επιβάρυνσης για τις επιχειρήσεις προέρχεται από τις εθνικές διαφορές και όχι από τις ελάχιστες απαιτήσεις της ΕΕ, ενώ δεν υπάρχει αντίστοιχη ένδειξη ότι θα σημειώνονται περισσότερα εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες σε συστήματα που θεωρούνται λιγότερο επαχθή.

Παραδείγματα αλληλεπίδρασης ενωσιακού/εθνικού επιπέδου

- Απαίτηση πιστοποίησης από εξωτερικό σύμβουλο για εκτιμήσεις επικινδυνότητας που εκπονούνται από εργοδότες. Τέτοια υποχρέωση δεν υφίσταται στην οδηγία-πλαίσιο, αλλά θεσπίζεται σε ορισμένες εθνικές διατάξεις και δημιουργεί άμεσο κόστος για τις επιχειρήσεις.
- Υποχρεώσεις να υπάρχουν υπογεγραμμένα έγγραφα και άλλες απαιτήσεις τεκμηρίωσης για τους διορισμούς διαφόρων παραγόντων ασφάλειας και υγείας στην εργασία όταν οι κανόνες της ΕΕ (π.χ. η οδηγία για τα εργοτάξια 92/57/ΕΟΚ) απαιτούν απλώς τον διορισμό.

Η Επιτροπή μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό υποστηρικτικό ρόλο στη διαδικασία αυτή, ώστε να διασφαλιστεί ότι τα κράτη μέλη χρησιμοποιούν την ευκαιρία να μάθουν από τις ορθές πρακτικές αλλήλων και διαθέτουν την αναγκαία εμπειρογνωμοσύνη.

Μείωση της διοικητικής επιβάρυνσης

- Η Επιτροπή θα ξεκινήσει διαδικασία αξιολόγησης από ομοτίμους με τον συγκεκριμένο στόχο της μείωσης της διοικητικής επιβάρυνσης στην εθνική νομοθεσία, διατηρώντας, παράλληλα, την προστασία των εργαζομένων.

Ως απάντηση στο στρατηγικό πλαίσιο της ΕΕ για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία κατά την περίοδο 2014-2020, 17 κράτη μέλη έχουν θεσπίσει εθνικές στρατηγικές για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία, οι οποίες αποτελούν το βασικό μέσο προσαρμογής των εθνικών πολιτικών στις νέες ανάγκες και προτεραιότητες. Τα πλέον αποτελεσματικά πλαίσια, π.χ. η γερμανική ή η σλοβακική στρατηγική, καθορίζουν ειδικά μέτρα και ορίζουν δείκτες που επιτρέπουν την εποπτεία και την παρακολούθηση. Όλα τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να θεσπίσουν επειγόντως εθνικές στρατηγικές, καθώς και έναν άξονα προτεραιότητας για την αναθεώρηση και την επικαιροποίηση της εθνικής νομοθεσίας, με συγκεκριμένο στόχο την κατάργηση των περιττών διατάξεων και την ελάφρυνση της διοικητικής επιβάρυνσης όπου αυτό είναι δυνατόν, ιδίως για τις μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις.

²⁵ EU-OSHA, Ευρωπαϊκή έρευνα επιχειρήσεων για τους νέους και τους αναδυόμενους κινδύνους - 2 (ESENER-2), 2014. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://osha.europa.eu/en/surveys-and-statistics-osh/esener>

Κατά την αξιολόγηση της εφαρμογής του ισχύοντος στρατηγικού πλαισίου το 2018, η Επιτροπή θα επικεντρωθεί στην εφαρμογή των προτεραιοτήτων που σκιαγραφούνται στην παρούσα ανακοίνωση, συμπεριλαμβανομένων της πραγματοποίησης απολογισμού και της διατύπωσης συστάσεων σχετικά με τη μείωση της διοικητικής επιβάρυνσης, με βάση την αξιολόγηση από ομοτίμους.

Σε επίπεδο ΕΕ, η μεταφορά του κεκτημένου της ΕΕ θα υποστηριχθεί μέσω της ενισχυμένης συνεργασίας, με τα κράτη μέλη, τους κοινωνικούς εταίρους και τις επιθεωρήσεις εργασίας. Η Επιτροπή θα δώσει προτεραιότητα στις περιπτώσεις στις οποίες οι παραβάσεις έχουν ιδιαίτερη σημασία και τα διορθωτικά μέτρα είναι πιθανό να έχουν σημαντικό αντίκτυπο. Η επιβολή της νομοθεσίας σε μεμονωμένες υποθέσεις εμπίπτει στη δικαιοδοσία των αρχών των κρατών μελών.

3.3. Ενθάρρυνση των κρατών μελών να εξασφαλίσουν ευρεία κάλυψη των πολιτικών για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία

- *Αυτοαπασχολούμενοι*

Η νομική βάση της νομοθεσίας της ΕΕ για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία, το άρθρο 153 της ΣΛΕΕ, προβλέπει ότι η ΕΕ μπορεί να νομοθετήσει για τη βελτίωση του περιβάλλοντος εργασίας, με σκοπό την προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων.

Στο πλαίσιο αυτό, είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι το Δικαστήριο της ΕΕ έχει αποφανθεί ότι ο χαρακτηρισμός κάποιου ως «αυτοαπασχολούμενου» κατά το εθνικό δίκαιο δεν εμποδίζει το εν λόγω πρόσωπο να χαρακτηριστεί ως μισθωτός κατά την έννοια του δικαίου της Ένωσης, αν η ανεξαρτησία του είναι πλασματική και καλύπτει μια σχέση εργασίας (Allonby, C-256/01).

Οι αυτοαπασχολούμενοι αποτελούν το 16,4 % του συνόλου της απασχόλησης στην ΕΕ. Από αυτούς ιδιαίτερα μεγάλο ποσοστό απασχολούνται στο χονδρικό και λιανικό εμπόριο, αλλά και σε τομείς υψηλού κινδύνου, όπως η γεωργία, η δασοκομία, η αλιεία και οι κατασκευές. Λόγω της ιδιαίτερης κατάστασης των αυτοαπασχολούμενων που εργάζονται υπό τη δική τους εποπτεία, θα μπορούσε να είναι πολύπλοκο και επαχθές να εφαρμόζεται στην περίπτωσή τους εκτίμηση επικινδυνότητας, κατάρτιση, διαβούλευση κ.λπ., καθώς οι αρχές αυτές βασίζονται σε σχέση εργοδότη/εργαζόμενου.

Ωστόσο, σε περιπτώσεις κατά τις οποίες οι αυτοαπασχολούμενοι εργάζονται μαζί με μισθωτούς εργαζομένους, η εν λόγω διάκριση είναι λιγότερο προφανής. Επίσης, τα μέτρα/παραλείψεις ενός αυτοαπασχολούμενου στο πλαίσιο αυτό έχουν αντίκτυπο στην υγεία και την ασφάλεια του μισθωτού εργαζομένου. Δύο ειδικές οδηγίες σχετικά με την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία, όπου ο κίνδυνος αυτός είναι περισσότερο διαδεδομένος, είναι η οδηγία για τα εργοτάξια 92/57/ΕΟΚ και η οδηγία για τα αλιευτικά σκάφη 93/103/ΕΚ, των οποίων το πεδίο εφαρμογής καλύπτει τους αυτοαπασχολούμενους που εργάζονται μαζί με μισθωτούς εργαζομένους.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι πολλοί αυτοαπασχολούμενοι εργάζονται σε τομείς υψηλού κινδύνου, σύσταση του Συμβουλίου για τους αυτοαπασχολούμενους ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να προωθήσουν την ασφάλεια και την υγεία τους και να τους συμπεριλάβουν στο πεδίο εφαρμογής της εθνικής τους νομοθεσίας. Προβλέπει επίσης ότι: «Οι αυτοαπασχολούμενοι, ανεξαρτήτως του κατά πόσον εργάζονται μόνοι ή με μισθωτούς, μπορεί να εκτίθενται σε παρόμοιους κινδύνους για την υγεία και την ασφάλειά τους με τους κινδύνους που αντιμετωπίζουν οι μισθωτοί».

Πριν από την έκδοση της σύστασης του Συμβουλίου, πολύ λίγα κράτη μέλη περιλάμβαναν τους αυτοαπασχολούμενους στην εθνική τους νομοθεσία για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία. Από την έκδοσή της και μετά, περίπου το ήμισυ των κρατών μελών τούς έχουν συμπεριλάβει στη νομοθεσία τους, με ορισμένες διαφορές όσον αφορά τον ορισμό του αυτοαπασχολούμενου, το πεδίο εφαρμογής της σχετικής νομοθεσίας και την έκταση των υποχρεώσεών τους. Με την παρούσα, τα κράτη μέλη καλούνται να εφαρμόσουν πλήρως τη σύσταση.

Στην ταχέως μεταβαλλόμενη αγορά εργασίας με την ανάδυση νέων μορφών εργασίας και την αυξανόμενη αβεβαιότητα για το καθεστώς των μισθωτών εργαζομένων και αυτοαπασχολούμενων, το ζήτημα της καθολικής εφαρμογής των κανόνων ασφάλειας και υγείας καθίσταται ακόμη πιο σημαντικό για την πρόληψη των ατυχημάτων και των επαγγελματικών ασθενειών.

- *Πρόσωπα που απασχολούνται για οικιακές εργασίες σε ιδιωτικά νοικοκυριά*

Η νομοθεσία της ΕΕ για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία δεν υποχρεώνει τα κράτη μέλη να περιλαμβάνουν πρόσωπα που απασχολούνται για οικιακές εργασίες σε ιδιωτικά νοικοκυριά²⁶ στο πεδίο εφαρμογής των εθνικών τους κανόνων για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία και μπορεί να μην είναι κατάλληλα γι' αυτό όλα τα τμήματα του κεκτημένου της ΕΕ στον εν λόγω τομέα, όπως συγκεκριμένες απαιτήσεις που ορίζονται στην οδηγία σχετικά με τους χώρους εργασίας σε σχέση με τις οδούς και τις εξόδους κινδύνου και τη σήμανσή τους.

Ωστόσο, η σύμβαση της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας για το οικιακό προσωπικό²⁷ αναφέρει ότι κάθε οικιακός βοηθός έχει δικαίωμα σε ασφαλές και υγιές περιβάλλον εργασίας και ότι η αρχή αυτή πρέπει να εφαρμόζεται λαμβανομένων δεόντως υπόψη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της οικιακής εργασίας. Μέχρι στιγμής, έξι κράτη μέλη έχουν κυρώσει τη σύμβαση: το Βέλγιο, η Γερμανία, η Φινλανδία, η Ιρλανδία, η Ιταλία και η Πορτογαλία.

Περίπου τα μισά κράτη μέλη έχουν θεσπίσει κανόνες για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία οι οποίοι καλύπτουν τα πρόσωπα που απασχολούνται για οικιακές εργασίες σε ιδιωτικά νοικοκυριά. Η εμπειρία τους μπορεί να βοηθήσει στην επίτευξη, σε όλα τα κράτη μέλη, συγκριτικά αυστηρών προτύπων όσον αφορά την προστασία της υγείας και της ασφάλειας στην εργασία, για περίπου 2,5 εκατομμύρια οικιακούς βοηθούς στην ΕΕ. Μπορεί επίσης να βοηθήσει τα κράτη μέλη που κυρώνουν την προαναφερθείσα σύμβαση της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας να συμμορφωθούν με τις διεθνείς υποχρεώσεις τους.

Στις αρχές του 2018, η Επιτροπή, σε συνεργασία με τη Διεθνή Οργάνωση Εργασίας, θα καλέσει τις εθνικές διοικήσεις, τους κοινωνικούς εταίρους και τους εκπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών σε διάσκεψη για τον απολογισμό της προόδου και θα ενθαρρύνει την κύρωση και ρεαλιστική εφαρμογή αξιοποιώντας τις βέλτιστες πρακτικές.

3.4. Βελτίωση της επιβολής της νομοθεσίας και της νοοτροπίας πρόληψης

Δεδομένης της σημασίας της επιβολής της νομοθεσίας στην εφαρμογή της ασφάλειας και της υγείας στην εργασία, είναι ζωτικής σημασίας τα κράτη μέλη να εκπληρώνουν την υποχρέωση

²⁶ Στο πλαίσιο της οδηγίας για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία 89/391/ΕΟΚ, τα πρόσωπα αυτά αναφέρονται ως «υπηρετικό προσωπικό».

²⁷ C189 - Σύμβαση για το Οικιακό Προσωπικό, 2011 (αριθ. 189).

για τη διασφάλιση της εποπτείας και επιβολής της νομοθεσίας στην πράξη και να εξασφαλίζουν τους αναγκαίους πόρους για να το πράξουν.

Ο ρόλος της Επιτροπής, ως «θεματοφύλακα των Συνθηκών», είναι να μεριμνά για την ορθή επιβολή του δικαίου της ΕΕ, μέσω διαδικασιών επί παραβάσει, εάν είναι απαραίτητο. Η Επιτροπή θα συνεχίσει να επιτελεί αυτόν τον ρόλο, σύμφωνα με την ανακοίνωση «*Καλύτερη εφαρμογή για καλύτερα αποτελέσματα*» [C(2016)8600], που εκδόθηκε στις 13 Δεκεμβρίου 2016.

Η εκ των υστέρων αξιολόγηση έδειξε ότι οι νομικές απαιτήσεις σε συνδυασμό με τις επιθεωρήσεις αποτελούν μείζονες λόγους για τους οποίους οι επιχειρήσεις αναπτύσσουν πολιτικές ασφάλειας και υγείας στην εργασία και αναλαμβάνουν σχετική δράση. Οι επιθεωρήσεις μπορούν πράγματι να συμβάλουν σε μια πραγματική νοοτροπία πρόληψης. Μελέτες δείχνουν από αντίκτυπο των επιθεωρήσεων στις συνθήκες ασφάλειας και υγείας στην εργασία σε επιχειρήσεις όσον αφορά τη μείωση των ποσοστών τραυματισμών μετά την επιθεώρηση²⁸. Κατά τα επόμενα 3 έτη, σημειώθηκε μείωση κατά 22 % στα ποσοστά τραυματισμού σε συγκεκριμένες επιμέρους μονάδες που επιθεωρήθηκαν και στις οποίες επιβλήθηκαν κυρώσεις²⁹. Πρόσφατες μελέτες επιβεβαιώνουν ότι οι επιθεωρήσεις οδήγησαν σε μείωση των τραυματισμών στον χώρο εργασίας³⁰. Υψηλότερη βαθμολογία επιθεώρησης για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία αποφέρει μείωση του ποσοστού των σοβαρών τραυματισμών³¹.

Ωστόσο, η συχνότητα των επιθεωρήσεων ποικίλλει σημαντικά στα κράτη μέλη και, συνολικά, τουλάχιστον το 50 % των πολύ μικρών και μικρομεσαίων επιχειρήσεων και το 25 % των μεγάλων επιχειρήσεων δεν δέχθηκαν ούτε μία επίσκεψη επιθεώρησης τα τελευταία τρία χρόνια.

Ο τρόπος με τον οποίο διενεργούνται οι επιθεωρήσεις διαφέρει επίσης σημαντικά μεταξύ των κρατών μελών και, ενίοτε, και εντός του ίδιου κράτους μέλους. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι επιθεωρήσεις επικεντρώνονται μόνο στον έλεγχο της συμμόρφωσης και στην επιβολή κυρώσεων. Σε άλλες περιπτώσεις, υπερβαίνουν τον ρόλο τους, διευκολύνοντας τις επιχειρήσεις να βρουν καλύτερους τρόπους για την επίτευξη της συμμόρφωσης.

Η συνεργασία μεταξύ των κοινωνικών εταίρων, των κλαδικών οργανώσεων και των επιθεωρήσεων εργασίας είναι ουσιώδους σημασίας για την πρόληψη ατυχημάτων και ασθενειών, ιδίως στις πολύ μικρές και τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Η Επιτροπή θα ενισχύσει επίσης την υποστήριξή της για καλύτερα πρότυπα και καθοδήγηση, ιδίως μέσω της επιτροπής ανώτερων επιθεωρητών εργασίας. Η αξιολόγηση αναγνωρίζει τον καίριο ρόλο της εν λόγω επιτροπής στη διαδικασία προσδιορισμού των βέλτιστων πρακτικών όσον αφορά την

²⁸ Η έκθεση αξιολόγησης ελέγχου καταλληλότητας στο παράρτημα 1 έδειξε ότι ακόμη και αν, σε μακροοικονομικό επίπεδο, δεν ήταν δυνατό να εντοπιστεί καμία συσχέτιση μεταξύ των ποσοστών ατυχημάτων και της συχνότητας των επιθεωρήσεων, σε πιο μικροοικονομικό επίπεδο, τα στοιχεία της αξιολόγησης καταδεικνύουν ότι η επιβολή της νομοθεσίας, και ιδίως ο συνδυασμός των ρόλων των επιθεωρητών που επιβάλλουν τη νομοθεσία και παρέχουν καθοδήγηση σχετικά με την εφαρμογή, συμβάλλει στη συμμόρφωση με το κεκτημένο της ασφάλειας και της υγείας στην εργασία.

²⁹ Αναφέρεται στην έκθεση του ΟΟΣΑ 2000. Building an evidence base for the Health and Safety Commission Strategy to 2010 and beyond: A literature review of interventions to improve health and safety compliance, Health and Safety Executive 2004.

³⁰ David I. Levine Michael W. Toffel, Matthew S. Johnson, Randomized Government Safety Inspections Reduce Worker Injuries with no detectable job loss, Science, 18 Μαΐου 2012, σ. 907-911.

³¹ Occupational safety and health inspection scores predicts rates of workers' lost time injuries: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/9316705>;

επιβολή της νομοθεσίας και την επιθεώρηση από τα κράτη μέλη, καθώς και τη συμβολή της στην ανάπτυξη δεξιοτήτων και την καθοδήγηση στις επιθεωρήσεις εργασίας. Η επιτροπή ανώτερων επιθεωρητών εργασίας θα εργαστεί για να ενισχύσει τη συναφή και στοχευμένη κατάρτιση για επιθεωρητές εργασίας σε επίπεδο ΕΕ.

Για την προσέγγιση των πολύ μικρών και των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στο πλαίσιο των περιορισμένων πόρων, οι επιθεωρήσεις εργασίας πρέπει να ενώσουν τις δυνάμεις τους με άλλες υπηρεσίες επιβολής της νομοθεσίας, ώστε να χρησιμοποιήσουν κάθε ευκαιρία για την ευαισθητοποίηση σχετικά με τις υφιστάμενες υποχρεώσεις και τα προληπτικά μέτρα και να μειώσουν την επιβάρυνση της αλληλεπικάλυψης των επιθεωρήσεων για τις επιχειρήσεις. Η πλατφόρμα για την ενίσχυση της συνεργασίας στην καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας³² αποτελεί πολύ καλό παράδειγμα του τρόπου με τον οποίο η διυπηρεσιακή συνεργασία μπορεί να συγκροτηθεί και να συμβάλει στην αύξηση της ευαισθητοποίησης και της αμοιβαίας κατανόησης και στην ανάληψη συγκεκριμένων πρωτοβουλιών και κοινών δράσεων σε επίπεδο ΕΕ.

Στο πλαίσιο του νέου περιβάλλοντος εργασίας, είναι πολύ σημαντικό οι ιδιώτες να έχουν ήδη κατανοήσει την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία κατά την είσοδό τους στην αγορά εργασίας. Αυτό απαιτεί όχι μόνο διά βίου μάθηση για τους επαγγελματίες του τομέα της ασφάλειας και υγείας στην εργασία, αλλά και ενσωμάτωση της ασφάλειας και υγείας στην εργασία σε όλους τους τομείς της εκπαίδευσης. Οι επιθεωρήσεις εργασίας και οι εθνικές υπηρεσίες διαδραματίζουν αποφασιστικό ρόλο στο θέμα αυτό. Αυτό θα είναι ένα άλλο σημαντικό στοιχείο της συνεργασίας της επιτροπής ανώτερων επιθεωρητών εργασίας, της αξιολόγησης από ομοτίμους και της εφαρμογής του στρατηγικού πλαισίου.

3.5. Ανάπτυξη εργαλείων παρακολούθησης

Οι τεκμηριωμένες πολιτικές χρειάζονται υψηλής ποιότητας, συγκρίσιμα και έγκαιρα δεδομένα. Για τον λόγο αυτό, με την προοπτική της συγκέντρωσης στοιχείων για τη μελλοντική ανάπτυξη πολιτικής, θα συνεχιστούν οι εργασίες εντός της Επιτροπής και σε συνεργασία με άλλους φορείς, όπως ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία και το Eurofound, για την ανάπτυξη των συλλογών δεδομένων σε επίπεδο ΕΕ. Αυτό θα περιλαμβάνει, για παράδειγμα, εργαλεία για την παρακολούθηση των επιδόσεων του νομικού πλαισίου της ασφάλειας και υγείας στην εργασία και τη συνέχιση της παρακολούθησης των επιπτώσεων, μεθοδολογική εργασία σχετικά με τα θέματα της πλημμελούς κάλυψης και της ελλιπούς υποβολής εκθέσεων όσον αφορά τη συλλογή δεδομένων των ευρωπαϊκών στατιστικών εργατικών ατυχημάτων και εργασία για την πιλοτική συλλογή δεδομένων σχετικά με τις ευρωπαϊκές στατιστικές για τις επαγγελματικές ασθένειες. Θα περιλαμβάνει επίσης τη διερεύνηση της δυνατότητας διασφάλισης επικαιροποιημένων δεδομένων σε επίπεδο ΕΕ σχετικά με το ποσοστό συχνότητας εργατικών ατυχημάτων ανά μέγεθος επιχείρησης. Νέες εκδόσεις των υφιστάμενων πολυετών ερευνών της ΕΕ³³ θα εκπονηθούν επίσης έως το 2020. Σημαντικές προσπάθειες θα καταβληθούν επίσης ώστε να συγκεντρωθούν καλύτερα δεδομένα σχετικά με την έκθεση. Θα διερευνηθεί η χρήση νέων λύσεων ΤΠΕ όσον αφορά τη βελτίωση της βάσης πληροφοριών.

³² Απόφαση (ΕΕ) 2016/344 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Μαρτίου 2016, περί δημιουργίας ευρωπαϊκής πλατφόρμας με σκοπό την ενίσχυση της συνεργασίας προς την αντιμετώπιση της αδήλωτης εργασίας.

³³ Ευρωπαϊκή έρευνα των επιχειρήσεων για τους νέους και αναδυόμενους κινδύνους, έρευνες σχετικά με τις ευρωπαϊκές συνθήκες εργασίας, ενότητα ad hoc «Εργατικά ατυχήματα και προβλήματα υγείας που σχετίζονται με την εργασία» της ενωσιακής έρευνας εργατικού δυναμικού.

Η έρευνα για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία θα υποστηριχτεί αποτελεσματικά περαιτέρω μέσω της ένταξης των σχετικών κονδυλίων στο 9ο πρόγραμμα-πλαίσιο για την έρευνα και την καινοτομία, ενώ θα ξεκινήσει διάλογος με βασικούς παγκόσμιους ομολόγους, όπως οι ΗΠΑ και η Κίνα, με σκοπό να διαμορφωθεί πληρέστερη εικόνα της ασφάλειας και υγείας στην εργασία της ΕΕ σε παγκόσμιο πλαίσιο.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

25 έτη πείρας στην πολιτική ασφάλειας και υγείας στην εργασία σε επίπεδο ΕΕ και η αναλυτική εκ των υστέρων αξιολόγηση του κεκτημένου της ΕΕ μας επιτρέπουν να αντλήσουμε διδάγματα για το μέλλον. Η σύγχρονη πολιτική στον τομέα της ασφάλειας και υγείας στην εργασία πρέπει να αποτελείται από σαφείς, επικαιροποιημένους κανόνες σε επίπεδο ΕΕ και σε εθνικό επίπεδο. Οι επιχειρήσεις πρέπει να βοηθηθούν όσον αφορά την τήρηση των κανόνων και την αποκόμιση των μέγιστων δυνατών οφελών από τις προσπάθειές τους στον τομέα της ασφάλειας και υγείας στην εργασία με τη μορφή υγιέστερου, ευτυχέστερου και πιο παραγωγικού εργατικού δυναμικού. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για τις πολύ μικρές και τις μικρές επιχειρήσεις, όπου είναι μεγαλύτερος ο δυνητικός θετικός αντίκτυπος της βελτίωσης της ασφάλειας και υγείας στην εργασία, αλλά την ίδια στιγμή αντιμετωπίζουν περιορισμούς στην κατανόηση και εφαρμογή των υφιστάμενων κανόνων.

Ενώ η επιβολή δεσμευτικών κανόνων στην πράξη είναι ζωτικής σημασίας, μια νοοτροπία συμμόρφωσης σε επιχειρήσεις όλων των μεγεθών και μεταξύ των εργαζομένων είναι αυτή που πράγματι κάνει τη διαφορά στην πράξη. Μια τέτοια νοοτροπία συμμόρφωσης πρέπει να ξεκινήσει από την έναρξη της εκπαίδευσης και να συνεχιστεί μετά, είτε πρόκειται για επαγγελματική εκπαίδευση είτε για κατάρτιση σε θέματα διαχείρισης. Πρέπει να υποστηρίζεται μέσω συνεχών προσπαθειών ευαισθητοποίησης και ανταλλαγών βέλτιστων πρακτικών και να παραμένει σε επαγρύπνηση μέσω επιθεωρήσεων, οι οποίες, στην ιδανική περίπτωση, δεν περιορίζονται απλώς σε έλεγχο και επιβολή κυρώσεων, αλλά βοηθούν στον προσδιορισμό καλύτερων τρόπων συμμόρφωσης. Ο κοινωνικός διάλογος έχει συμβάλει σημαντικά στη βελτίωση της υγείας και της ασφάλειας σε ενωσιακό, εθνικό, τομεακό και εταιρικό επίπεδο. Δεν έχει απολέσει καθόλου τη σημασία του στο σημερινό πλαίσιο. Αντιθέτως, ο κοινωνικός διάλογος θα είναι ζωτικής σημασίας για την υλοποίηση των δράσεων που περιέχονται στην παρούσα ανακοίνωση.

Η σύγχρονη πολιτική για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία εξαρτάται από πολλούς παράγοντες που εργάζονται από κοινού με κοινή λογική και την κοινή πεποίθηση ότι οι υψηλές προδιαγραφές όσον αφορά την προστασία της υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων μάς αφορούν όλους.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

Κατάλογος δράσεων ασφάλειας και υγείας στην εργασία

Δράση		Παράγοντες	Προθεσμία
Καταπολέμηση του επαγγελματικού καρκίνου και διαχείριση των επικίνδυνων χημικών ουσιών			
1	Δεύτερη τροποποίηση της οδηγίας για τους καρκινογόνους παράγοντες	Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Αρχές του 2017
2	Τρίτη τροποποίηση της οδηγίας για τους καρκινογόνους παράγοντες	Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Αρχές του 2018
3	Τέταρτος κατάλογος ενδεικτικών οριακών τιμών στην οδηγία για τους χημικούς παράγοντες	Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Αρχές του 2017
4	Βάση δεδομένων για την επαγγελματική έκθεση για ορισμένες επικίνδυνες χημικές ουσίες	Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Αρχές του 2017
5	Εκστρατεία για υγιείς χώρους εργασίας σχετικά με τις επικίνδυνες ουσίες	Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία	2018-2019
Παροχή βοήθειας στις επιχειρήσεις για συμμόρφωση με τους κανόνες για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία			
1	Προσέγγιση των ΜΜΕ για την προώθηση του OiRA και παρόμοιων εθνικών εργαλείων	Τα κράτη μέλη και οι κοινωνικοί εταίροι, με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία	2017
2	Πλήρης ενσωμάτωση της χρήσης διαδικτυακών εργαλείων εκτίμησης επιπτώσεων στα εθνικά νομικά συστήματα. Αναγνώριση του OiRA και παρόμοιων εργαλείων ως συμμόρφωσης με την υποχρέωση εκτίμησης επικινδυνότητας.	Κράτη μέλη	Μέσα του 2018

3	Επίτευξη των ακόλουθων στόχων: - Δημοσίευση 150 εργαλείων OiRA και - Διενέργεια 100 000 εκτιμήσεων επικινδυνότητας με το OiRA.	Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία	Μέσα του 2018
5	Οδηγός για την πρόληψη των κινδύνων σε μικρά αλιευτικά σκάφη.	Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Αρχές του 2017
6	Οδηγός βέλτιστων πρακτικών για τη βελτίωση της εφαρμογής της ασφάλειας και υγείας στην εργασία στους τομείς της γεωργίας, της κτηνοτροφίας, της καλλιέργειας οπωροκηπευτικών και της δασοκομίας.	Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Αρχές του 2017
7	Δημοσίευση σχετικά με τις βέλτιστες πρακτικές στη διαχείριση των ψυχοκοινωνικών και των εργονομικών κινδύνων	Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία	Αρχές του 2018
Κατάργηση ή επικαιροποίηση παρωχημένων κανόνων και καλύτερη και ευρύτερη προστασία, συμμόρφωση και επιβολή στην πράξη			
1	Επικαιροποίηση της οδηγίας για τον εξοπλισμό με οθόνη οπτικής απεικόνισης (90/270)	Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σε διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους και τη συμβουλευτική επιτροπή για την ασφάλεια και την υγεία στον χώρο εργασίας	Εν εξελίξει τα έτη 2017-2018, θα ολοκληρωθεί στα τέλη του 2018
2	Επικαιροποίηση της οδηγίας για τη σήμανση ασφάλειας και υγείας στην εργασία (92/58)		
3	Επικαιροποίηση της οδηγίας για τους βιολογικούς παράγοντες (2000/54)		
4	Επικαιροποίηση της οδηγίας για την παροχή ιατρικής βοήθειας στο σκάφος (92/29)		
5	Επικαιροποίηση της οδηγίας για τους χώρους εργασίας (89/654)		
6	Επικαιροποίηση της οδηγίας για τον εξοπλισμό ατομικής προστασίας (89/656)		
7	Πλήρης εφαρμογή της σύστασης του Συμβουλίου σχετικά με τους αυτοαπασχολούμενους	Κράτη μέλη	Τέλη του 2018
8	Διάσκεψη υψηλού επιπέδου σχετικά με τα άτομα που απασχολούνται για οικιακή	Ευρωπαϊκή Επιτροπή (με τη Διεθνή	Αρχές του 2018

	εργασία σε ιδιωτικά νοικοκυριά	Οργάνωση Εργασίας)	
9	Κύρωση της σύμβασης της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας για το οικιακό προσωπικό	Κράτη μέλη	Μέσα του 2018
10	Πρόσκληση κρατών μελών σε διαδικασία αξιολόγησης από ομοτίμους με τον συγκεκριμένο στόχο της μείωσης της διοικητικής επιβάρυνσης στην εθνική νομοθεσία, διατηρώντας, παράλληλα, την προστασία των εργαζομένων	Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Σε εξέλιξη κατά τα έτη 2017-2018
11	Πρώτη έκθεση σχετικά με την αξιολόγηση από ομοτίμους	Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τέλη του 2017
12	Επικαιροποίηση των εθνικών στρατηγικών ασφάλειας και υγείας στην εργασία, ώστε να αντικατοπτρίζουν τις προτεραιότητες της παρούσας ανακοίνωσης και να περιλαμβάνουν τα πρώτα αποτελέσματα της αξιολόγησης από ομοτίμους	Κράτη μέλη	Τέλη του 2017
13	Επικαιροποίηση κοινών αρχών για την επιθεώρηση εργασίας στον τομέα της υγείας και ασφάλειας	Επιτροπή ανώτερων επιθεωρητών εργασίας	2017
14	Οδηγός ορθής πρακτικής για τη βελτίωση της εφαρμογής της ασφάλειας και υγείας στην εργασία, με μείωση των κινδύνων οχημάτων που συνδέονται με την εργασία	Ευρωπαϊκή Επιτροπή/Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία	2017
15	Κοινά πρότυπα για προγράμματα κατάρτισης επιθεωρητών	Επιτροπή ανώτερων επιθεωρητών εργασίας	2018
16	Ηλεκτρονικό εγχειρίδιο για τη διασυννοριακή επιβολή της νομοθεσίας	Επιτροπή ανώτερων επιθεωρητών εργασίας	2018
17	Ανάπτυξη σχετικών αρχών για τους επιθεωρητές εργασίας όσον αφορά εκτιμήσεις της επικινδυνότητας που λαμβάνουν υπόψη την ηλικία	Τα κράτη μέλη και η επιτροπή ανώτερων επιθεωρητών εργασίας	Αρχές του 2018